

STÄLLNINGSTAGANDE

Balanserade villkor

I Sverige råder avtalsfrihet – en frihet som innebär det stora ansvaret att se till alla ingående parter intressen och behov för att gemensamt och långsiktigt skapa värde. Här finns även ett ansvar för politiken att utforma regelverk och strukturer som främjar en positiv näringslivsutveckling och därmed goda förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och finansiering av vår gemensamma välfärd.

På vissa områden råder en stark obalans mellan avtalsparter. Kortsiktighet kombinerat med brist på kunskap och dialog har lett till rutiner och beteenden som förhindrar värdeskapande och en positiv näringslivsutveckling. Kostnad för avtalskrivning och förhandlingar ökar, obalanserade avtalsvillkor som inte kan uppfyllas fyller inget syfte, villkor om obegränsat ansvar omöjliggör affären och möjligheten att teckna ett relevant försäkringsskydd. Detta slår direkt mot tjänsteföretag samt små och medelstora företags utveckling. Utvecklingen hämmar produktiviteten, försämrar leveransförmågan och ökar kostnader för kundföretag och leverantörer.

När avtalsparterna inte ser till helheten leder detta till problem, inte bara för företagen, utan för samhället i stort. Det handlar om utökade betalningstider, obegränsat ansvar, inkräktande på immateriella rättigheter, timpriskonkurrens, avsaknad av konkurrens på kvalitet och kundnytta. Ur ett internationellt perspektiv tappar Sverige konkurrenskraft med förlorade arbetstillfällen, lägre skatteintäkter och minskad innovationskraft som följd.

I branschen finns genomarbetade standardavtal som har till syfte att underlätta affärsrelationer, skapa balans och tydlighet mellan avtalsparter samt sänka transaktionskostnaderna. Genom att använda standardavtal kan avtalsparter lägga större fokus på innehåll och kvalitet i leverans och därmed spara kostnader och tid.

EU-kommissionen har identifierat problemen och försökt vidta åtgärder när det gäller långa betalningstider, ett problem som slår direkt mot sysselsättning och näringslivets innovationskraft.

Inom svensk politik finns viss kunskap om de negativa konsekvenserna av obalanserade villkor. Det som saknas är konkreta åtgärder. Ett förändrat näringsliv med ett kraftigt ökat antal små och medelstora företag och en allt viktigare kunskapsintensiv tjänstesektor kräver nya och tydligare spelregler. Politikens uppgift är att utforma regelverk som fungerar i praktiken och som skyddar en svagare part i relation till avtalsparter i dominerade eller monopolliknande ställning.

Detta är inte bara ett problem för politiken, utan också ett problem för Sverige. Genom bättre kunskap om näringslivets utveckling och om balanserade avtalsvillkor stärks näringslivets konkurrenskraft.

INNOVATIONSFÖRETAGEN VERKAR FÖR:

- Ökad förståelse för vikten av balanserade avtalsvillkor
- Ett ökat användande av branschgemensamma standardavtal
- Att minska avsteg från standardavtal då det snedvrider avtalens innehåll i sin helhet
- Att företagen ska kunna skydda sina affärsidéer och immateriella rättigheter i en affärsrelation
- Förbättrad kunskap kring hur effektiv samverkan, enkla spelregler och sund konkurrens ökar produktiviteten
- Stärkt skyddslagstiftning kring utnyttjande av dominerande ställning och inköpskarteller
- Kortare betalningstider och minskad risk i affärer mellan företag
- Ökad kunskap kring inköp och leverans av kunskapsintensiva tjänster

ANSVARIG

Anders Persson, näringspolitisk chef, Innovationsföretagen

Läs mer om Innovationsföretagen ställningstaganden på
<https://www.innovationsforetagen.se/om-oss/stallningstaganden/>